

Identifikasjonene av mederen Darius

Steven D. Anderson, Ph.d. | den 7 oktober, 2020

Oversatt av Sindre Hovdhaugen

Daniels bok i Bibelen beskriver en konge kalt «mederen Darius (Dareios)», sønn av Ahasveros, som overtok regjeringsmakten over det nybabylonske riket etter Babylons fall til en medisk-persisk hærstyrke ([Daniel 6:1](#)). Mederen Darius er en svært betydningsfull karakter i [Daniel 6](#), og visjonen i [Daniel 9](#) sies å ha skjedd under hans regjeringstid. Imidlertid oppstår det et problem når du prøver å identifisere mederen Darius i oldtidens utenombibelske litteratur. Basert på utenombibelske kilder, er det konvensjonelle synet til moderne historikere at perseren Kyros erobret Media ca. 553 f.Kr. og avsatte den siste mediske kongen. Ifølge denne versjonen av historien regjerte Kyros som konge av Persia og øverste hersker over hele det (medisk-)persiske riket da Babylon falt i 539 f.Kr.

Forskerne har svart på problemet med å identifisere mederen Darius i utenombibelske kilder på de syv måtene som er beskrevet nedenfor.

Mederen Darius som fiksjon

Resymé: Dette synet benekter den historiske eksistensen av mederen Darius og historisiteten til Daniels bok.

Proponenter: Dette har vært standardsynet blant kritiske forskere siden siste del av det nittende århundre, selv om det er noen kritiske forskere som følger en av de historiske identifikasjonene til mederen Darius. Eksempler på talspersoner for mederen Darius som fiksjon inkluderer [Driver](#), [Rowley](#) og [Grabbe](#).

Resonnement: Dette synet har to typer motiver, historisk og teologisk. Det historiske motivet er at det er utenombibelske kilder som forteller en versjon av historien om Kyros som ikke anerkjenner eksistensen av mederen Darius. Den viktigste utenombibelske kilden som kritikerne følger i saken om mederen Darius, er den greske historikeren Herodot. Ulike kileskrifttekster er sitert som bekreftelse på Herodot. De fleste kritikere hevder ganske enkelt at disse kildene beviser ikke-eksistensen av mederen Darius uten å ta opp identifikasjonene av mederen Darius foreslått av andre forskere. I utgangspunktet avviser kritikerne Daniels bok som en historisk kilde. Dette skyldes teologiske motiver: Kritikerne ønsker å bevise at Daniels bok ikke er Guds Ord, men er i utgangspunktet et skjønnlitterært verk. Dermed, hver gang utenombibelske kilder ser ut til å motsi uttalelser i Daniels bok, setter kritikerne sin lit til disse utenombibelske kildene og benekter hva Daniels bok sier.

Innvending nr. 1: Dette synet har teologiske motiver og av denne grunn behandles ikke Daniels bok upartisk, men man søker heller å motbevise den. Motivene og forutsetningene til kritikerne bestemmer deres konklusjoner.

Innvending nr. 2: Dette synet analyserer ikke Herodot og andre oldtidskilder på en tilstrekkelig kritisk måte og anerkjenner fordommene og motsetningene i disse kildene.

Innvending nr. 3: Dette synet må ikke bare nekte historisiteten til Daniels bok, men også ulike betydelige utenombibelske kilder som synes å være enige med Daniels bok.

Innvending nr. 4: Dette synet anerkjenner ikke muligheten for et medregentskap mellom Kyros og mederen Darius, som ville tillate mederen Darius en regjeringstid under regjeringstiden til Kyros.

Innvending nr. 5: Dette synet kan ikke aksepteres av noen som tror på Bibelen, siden det eksplisitt motsier bekreftelser gjort i Daniels bok.

Mederen Darius som Gubaru

Resymé: Dette synet identifiserer mederen Darius med «Gubaru» og/eller «Ugbaru», en guvernør i Gutium som var alliert med Kyros og ble utnevnt til guvernør i Babylonia av Kyros.

Proponenter: Flertallet av evangelikanske forskere som skriver i de første tre fjerdedeler av det tjuende århundre, fulgte denne teorien. Det klassiske resymé av dette synet ble gitt av [Whitcomb](#). [Shea](#) endret dette synet som svar på problemer funnet med sin klassiske formulering.

Resonnement: Denne teorien ble opprettet etter oppdagelsen av kileskrifttekster som ble ansett som en validering av Herodots versjon av Kyros' historie. I deres søken etter en figur i denne versjonen av historien som kunne tilsvare mederen Darius, identifiserte mange evangelikanske forskere Darius med Gubaru (også kalt Ugbaru og Gobryas). Denne mannen er navngitt av [Xenofon](#), i [Nabonidus-krøniken](#) og i babylonske kontraktstekster. Han ble utnevnt til guvernør i Babylon av Kyros, og på grunn av sin høye posisjon ble Gubaru identifisert med mederen Darius. Denne teorien er delvis basert på identifikasjonen av «kaldeerriket» ([Daniel 9:1](#)) med landet til kaldeerne, mens i virkeligheten omfattet kaldeerriket et mye større territorium enn bare Babylonia.

Whitcomb sin teori og dens problem: Whitcomb hevdet at Gubaru var en annen person enn Ugbaru fordi Nabonidus-krøniken sier at Ugbaru døde tre uker etter Babylons fall. Hva angår Gubaru, så nevner babylonske kontraktstekster, datert fra det fjerde året til Kyros til det femte året til Kambyses, en Gubaru som guvernør i Babylonia. Whitcomb identifiserte mederen Darius med denne guvernøren kalt «Gubaru». Problemet er at Whitcomb antok at Gubaru også hadde vært guvernør i løpet av de første årene av Kyros' regjeringstid. Imidlertid navngir kontraktstekster en annen person som guvernør i Babylon i løpet av disse årene, og den personen var den samme babylonske guvernøren som hadde vært guvernør før Babylons fall. Dermed kan Whitcomb sin Gubaru ikke være mannen som «overtok riket» umiddelbart etter Babylons fall ([Daniel 6:1](#)).

Sheas teori og dens problem: Shea hevder at personen som heter «Ugbaru» i Nabonidus-krøniken er den samme personen som krøniken kaller «Gubaru».

Og Shea identifiserer mederen Darius med denne personen. Opplysningene fra krøniken leder imidlertid til den konklusjon at Gubaru ikke kunne ha hatt en maktposisjon i mer enn en uke etter Babylons fall. Dette er fordi Kyros kom inn i Babylon to uker etter byens fall, og Shea antok at Kyros utnevnte Gubaru til guvernør på den tiden. Men Gubaru døde åtte dager senere. Shea prøver å hevde at alle hendelsene i [Daniel 6](#) og [9](#) kunne ha skjedd på bare en uke, men dette er et svært vanskelig argument å gjøre rede for.

Generell innvending nr. 1: Det er ingen bevis for at Gubaru ble kalt «Darius».

Generell innvending nr. 2: Det er ingen bevis for at faren til Gubaru ble kalt «Ahasveros» (et kongelig navn).

Generell innvending nr. 3: Mannen kalt «Gobryas» av Xenofon tilsvarer tydelig mannen som blir kalt «Gubaru» og «Ugbaru» i Nabonidus-krøniken. [Xenofon](#) sier at denne mannen var en «assyrer», det vil si en innfødt av Babylonia. Det er ikke mulig å bekrefte at Gubaru var en meder uten å motsi Xenofon.

Generell innvending nr. 4: Det er ingen utenombibelsk kilde som beskriver Gubaru som en «konge». Selv om [Daniel 6:2-8](#) bruker to ord for «guvernør» ([פחה](#) og [אחשדרפן](#)) flere ganger, blir disse ordene aldri brukt om mederen Darius. I stedet bruker Daniels bok begrepet «konge» tretti ganger om mederen Darius, og i [Daniel 6:26-28](#) utsteder Darius et dekret til hele verden. Det er vanskelig å se hvordan mederen Darius bare kunne ha vært en lokal guvernør.

Generell innvending nr. 5: I [Daniel 6:8-10](#) utsteder mederen Darius et dekret som forbyr noen fra å be en bønn til noen Gud eller mann, seg selv unntatt. Et slikt dekret kunne bare ha blitt utstedt av den høyeste regenten i riket, og ikke av en guvernør. Dette bekreftes av [Daniel 6:9, 13, 16](#), som sier at ingen i riket kunne annullere et dekret utstedt av mederen Darius. Dermed motsier Daniels bok alle teorier som identifiserer mederen Darius som en lokal guvernør.

Mederen Darius som Kyros

Resymé: Dette synet identifiserer mederen Darius med Kyros, den persiske kongen.

Proponenter (talsmenn): Denne teorien var populær blant evangelikanske forskere som skrev i siste del av det tjuende århundre, og begynte med [Wiseman](#) i 1965.

Resonnement: Dette synet er i stand til å akseptere den konvensjonelle versjonen av Kyros' historie og fortsatt bekrefte historisiteten til mederen Darius. Det har fordelen av å identifisere Darius med noen som utvilsomt holdt tittelen «konge» etter Babylons fall. Ifølge denne teorien bør [Daniel 6:29 \(NB88/07\)](#) oversettes, «Daniel levde æret og lykkelig under Darius', det er perseren Kyros' regjering» (jf. [1. Krønikebok 5:26](#)). Kyros' mor var datter av mederkongen Astyages, og dermed kunne Kyros kalles enten en «meder» eller en «perser».

Innvending nr. 1: Daniels bok skiller alltid mellom «perseren Kyros» og «mederen Darius». Det er ingen god forklaring på bruken av disse to navnene og beskrivelsene i Daniels bok hvis begge refererer til samme person.

Innvending nr. 2: I sine inskripsjoner identifiserer Kyros seg alltid som perser, ikke som en meder.

Innvending nr. 3: Det er ingen utenombibelske bevis for at Kyros ble kalt «Darius» eller at sin far (Kambyses I) ble kalt «Ahasveros».

Innvending nr. 4: [Herodot](#), [Xenofon](#) og en av [Nabonidussylinerne](#) har uttalelser som indikerer at Kyros var yngre enn 62 år da han erobret Babylon, men det passer ikke med beskrivelsen av mederen Darius i [Daniel 6:1](#).

Innvending nr. 5: Dette synet aksepterer utvilsomt den konvensjonelle historien om Kyros – det vil si at det bare følger historien til Herodot og kilder som synes å være enige med Herodot. Det anser ikke muligheten for at de andre utenombibelske kildene som forteller en annen historie, kan være riktig.

Mederen Darius har en historisk, men usikker identitet

Resymé: Dette synet bekrefter at mederen Darius var en person som hadde en reell historisk eksistens, men det er ikke mulig å vite hvem han var i utenombibelske kilder.

Proponenter: Dette var synet til [E. B. Pusey](#) i siste del av det nittende århundre. I den siste delen av det tjuende århundre, adopterte flertallet av evangelikanske kommentatorer dette synspunktet.

Resonnement: Dette synet anerkjenner problemer med identifikasjonen av mederen Darius med Gubaru/Ugbaru samt identifikasjonen av Darius med Kyros, men opprettholder likevel inspirasjonen og autoriteten til Daniels bok. Kommentatorer som ikke visste hvilken teori var riktig, men som likevel var overbevist om troverdigheten til Daniels bok, vedtok dette synet.

Innvending: Dette synet kan være legitimt i noen tilfeller, mens i andre kan det forråde en holdning av likegyldighet med hensyn til påståtte historiske vanskeligheter i Bibelen.

Mederen Darius som Kambyes II

Resymé: Dette synet identifiserer mederen Darius med Kambyes II, sønn og etterfølger av Kyros.

Proponenter: Det er bare en forsker som har foreslått denne teorien, [Charles Boutflower](#).

Resonnement: Det er kileskrifttekster som beskriver Kambyes II som Kyros' medregent i løpet av det første året etter Babylons fall. Siden Kambyes fikk tittelen «konge», kunne han oppfylle rollen som kong Darius, som mottok det nybabylonske riket etter Babylons fall ([Daniel 6:1](#)).

Innvending nr. 1: Navnene samsvarer ikke. Det vil si at det ikke er noe bevis for at Kambyes ble kalt «Darius» eller at hans far Kyros ble kalt «Ahasveros».

Innvending nr. 2: Selv om Kyros' mor var meder, blir Kambyses og hans far alltid kalt persere, ikke medere, i utenombibelske kilder.

Innvending nr. 3: Kambyses kunne ikke ha utstedt dekretene i [Daniel 6:8-10](#) og [6:26-28](#) mens hans far var den øverste herskeren.

Innvending nr. 4: Kambyses var yngre enn 62 år da Babylon falt. Det samsvarer ikke med beskrivelsen av mederen Darius i [Daniel 6:1](#). Boutflower antyder at den opprinnelige arameiske teksten i dette verset ble endret, men det ingen manuskriptbevis støtter dette forslaget.

Mederen Darius som Astyages

Resymé: Dette synet identifiserer mederen Darius med Astyages, morfar til Kyros.

Proponenter: Bare noen få forskere har foreslått denne teorien, inkludert [John Lightfoot](#), [Westcott](#) og [Alfrink](#). Det gjenspeiles også i det første verset av den apokryfe boken [Bel og dragen](#) (Tillegg til Daniels bok, Kapittel 14).

Resonnement: Herodot sier at Astyages var [den siste mederkongen](#) og hadde [ingen sønn](#). Hvis man aksepterer denne påstanden, så er det naturlig å prøve å identifisere mederen Darius med Astyages. Herodot sier at Kyros avsatte Astyages, [men drepte ham ikke](#). Det kan legges fram hypotetisk at Astyages ble gjenopprettet til sin kongelighet av Kyros da Kyros gjorde sin sønn Kambyses til sin medregent. I dette scenariet ville Astyages ha blitt gjort til den tredje medregenten for å kunne være Kambyses' veileder, og han kunne ha fått tronenavnet «Darius».

Innvending nr. 1: Dette synet motsier Xenofon, som bekrefter at Astyages døde før Kyros begynte sine erobringkampanjer. Xenofon bekrefter videre at Astyages ble etterfulgt av en sønn ved navn Kyaxares, som regjerte som medregent med Kyros. Kildene som støtter Xenofon, er også bevis mot identifikasjonen av mederen Darius som Astyages.

Innvending nr. 2: Antakelsene gjort fra dette synspunktet, er svært spekulative fordi ingen av de oldtidskildene sier noe om gjeninnsettelsen av Astyages på sin trone.

Mederen Darius som Kyaxares II

Resymé: Dette synet identifiserer mederen Darius med Kyaxares II, sønn og etterfølger av Astyages ifølge den greske historikeren Xenofon.

Proponenter: Dette var synet til flertallet av jødiske og kristne forskere fra [Josefus](#) og [Jerome](#) til [Keil](#) på 1870-tallet. Men det ble forlatt etter oppdagelsen av kileskrifttekster som synes å støtte Herodots beretning om Kyros' tiltredelse og dermed ikke tillater eksistensen av Kyaxares II beskrevet av Xenofon. Likevel passer beskrivelsen av Kyaxares II i [Cyropaedia](#) av Xenofon godt med beskrivelsen av mederen Darius i Daniels bok. Gitt at identifikasjonene av mederen Darius som er basert på Herodots versjon av historien har mange problemer, har identifikasjonen av mederen Darius som Kyaxares II igjen blitt viet oppmerksomhet av bibelforskere. Jeg (Steven Anderson) skrev min doktorgradsavhandling (2014; [pdf](#), [pdf](#), [trykt bok](#)) om emnet mederen Darius, og er talsmann for identifikasjonen av mederen Darius som Kyaxares II. Noen evangelikanske forskere, som [Kirk MacGregor](#) og [Paul Tanner](#), har senere fulgt mine argumenter.

Resonnement: Xenofon beskriver Kyaxares II som den siste mederkongen og onkelen til Kyros. Ifølge Xenofon var Kyaxares II konge av Media og Kyros var konge av Persia, og de to var allierte i en enkelt konføderasjonsregjering. Denne maktfordelingsordningen gir oss en måte for å harmonisere bibelske tekster (f.eks. [Jesaja 45:1-3](#)) og utenombibelske tekster som beskriver Kyros som erobreren av riker, med Daniels bok sin bekreftelse på at det fantes en konge som var høyere enn Kyros da Babylon falt. Ifølge Xenofon levde Kyaxares II i to år etter Babylons fall, noe som er nok tid til hendelsene i [Daniel 6](#). Siden Kyaxares ikke hadde noen mannlig arving og Kyros hadde [giftet seg](#) med hans datter, arvet Kyros Kyaxares sin posisjon etter hans død og forenet kongedømmene Media og Persia til en enkelt trone. Selv om Xenofon bare bruker navnet «Kyaxares», er det bevis fra andre kilder at Kyaxares tok tronnavnet «Darius». Det er også bevis for at Kyaxares' far, kalt «Astyages»

av de greske historikere, tok tronnavnet «Ahasveros» (= Xerxes). Xenofon gir ikke en nøyaktig alder for Kyaxares, men hans bekreftelse på at Kyaxares [var eldre](#) enn Kyros passer med bekreftelsen i [Daniel 6:1](#) at mederen Darius var 62 år gammel da Babylon falt. Oppsummert tilsvarer Xenofons Kyaxares svært nøye med beskrivelsen av mederen Darius i Daniels bok. I min avhandling foretok jeg en detaljert studie av andre utenombibelske kilder som gir informasjon om spørsmålet om Kyros og mederen Darius, og jeg fant sterke bevis til støtte for eksistensen av Kyaxares II/mederen Darius.

Innvending nr. 1: Babylonske kontraktstekster er datert til regjeringstiden til Kyros fra Babylons fall, uten en inngripende regjeringstid av mederen Darius.

Motsvar: Kontraktstekstene nevner heller ikke Belsassar, som Daniel identifiserer riktig som «konge». Dette er fordi kontraktstekstene ikke alltid nevner alle medregentene i ett medregentskap. I dette tilfellet av medregentskap mellom Kyros og mederen Darius var det naturlig å datere babylonske kontraktstekster til regjeringstiden til den kongen som kom inn i Babylon som dets erobrer (Kyros). Likevel er det mulig at det er kontraktstekster som er datert til regjeringstiden til mederen Darius, siden disse tekstene ville bli identifisert av moderne lærde med regjeringstiden til en av de tre Darius-ene som regjerte senere.

Innvending nr. 2: Xenofons *Cyropaedia* er ikke en pålitelig kilde for historien til Kyros.

Motsvar: Denne evalueringen av *Cyropaedia* er basert på forutsetningen om at Kyaxares II er fiktiv. Hvis man aksepterer historisiteten til Kyaxares II, ville *Cyropaedia* virke mye mer pålitelig. Videre har det blitt bevist at Xenofon er mer presis enn Herodot med hensyn til hans beskrivelse av den kongelige oppveksten av Kyros, eksistensen av Belsassar, eksistensen av Gobryas og ekteskapet mellom Kyros med Kyaxares' datter.

For å lese flere detaljer om identifikasjonen av mederen Darius med Kyaxares II og oldtidskildene som støtter denne identifikasjonen, se min artikkel: [Darius the Mede: A Solution to His Identity](#).

Dr. Steven D. Anderson fikk sin ph.d. i bibelske studier med en konsentrasjon i bibelutleggelse fra Dallas Theological Seminary (Dallas, TX).